

**KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM
TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLAI KAR**

CSECSEMŐ- ÉS KISGYERMEKNEVELŐ

FELSŐOKTATÁSI SZAKKÉPZÉSI SZAK

KÉPZÉSI PROGRAMJA

NAGYKÖRÖS

2013

TO0103			A DIFFERENCIÁLÁS PEDAGÓGIÁJA AZ ÓVODÁBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja Olyan speciális ismeretek nyújtása, amelyeknek tudatában a hallgatók képessé válnak</p> <ul style="list-style-type: none"> - a gyermekek egyedi jellemzőinek sokoldalú megismerésére; - sajátos nevelési igényének felismerésére; - az gyermekek egyéni szükségleteinek felismerésére, az ennek megfelelő bánásmód alkalmazására; - megfelelő, differenciált, fejlődést elősegítő hatásrendszer megtervezésére, megszervezésére, elemzésére (pedagógiai módszerek, eszközök, szervezési formák, irányítási módok és az egyes tevékenységek folyamata); - tájékozódni a segítő szervezetekről, szakszolgálatok hálózatáról. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete; adekvát szociális attitűdök, empátia és kommunikációs képesség-rendszer</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Henning, Köhler: Rossz gyerekek pedig nincsenek. Szépnap könyvek, 2003. Martonné Tamás Márta (szerk.): Fejlesztő pedagógia (A fejlesztés főbb elméletei és gyakorlati eljárásai). ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 2002. Porkolábné Balogh Katalin– Balázsne Szűcs Judit– Szaitzné Gregorits Anna: Komplex pre-venziós óvodai program. Trefort Kiadó, Bp., 2004.</p>					

TK2902			ÁLTALÁNOS PEDAGÓGIA ÉS DIDAKTIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- megismertetni a hallgatókat az általános pedagógia és az oktatástan alapvető – és a jelen gyakorlat szempontjából is releváns – ismeretanyagával;
- impulzusokat adni a hallgatók saját korábbi és jelenlegi oktatási élményeinek felszínre hozásához és elemzéséhez;
- tapasztalatszerzési és "belegondolási" lehetőségek biztosítása a praxis számukra ez idáig ismeretlen területein;
- az elmélet és gyakorlat kapcsolódási pontjainak felmutatásával a hallgatók pedagógiai érzékenységének fokozása.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A társadalmi pedagógiai gyakorlat funkciója. A neveléstudomány/ok szakágai, kutatási módszerek, társtudományokkal való kapcsolatok. Szocializáció – nevelés – oktatás. Nem-professzionális és professzionális nevelés, oktatás.
- A hazai iskolarendszer jelenlegi helyzete. Az iskolarendszer funkciói: e funkciók kapcsolása az egyes iskolafajtákhoz, különös tekintettel a kötelező iskoláztatás megalapozó szakaszára. A közoktatás aktuális problémái.
- A nevelés, oktatás intencionális jellege. A célok forrásai: a társadalom (az oktatáspolitikai közvetítésével); a helyi társadalom; az iskolafenntartó; az iskola koncepciója; egyes pedagógusok, csoportok; tanuló/k. A célok megjelenése a különböző dokumentumokban (alkotmány, Gyermeki Jogok Chartája, közoktatási törvény, nemzeti alaptanterv, kerettanterv, pedagógiai program, helyi tanterv, a tanító napi gyakorlatához kapcsolódó tervek). A célok irányultsága: kognitív, affektív, pszichomotoros; tartalom- és eszköztudás; ismeret, jártasság, készség, képesség, kulcskompetenciák, attitűd. Értékek az oktatásban. A célok megfogalmazásának és elrendezésének lehetséges módjai. Egységes, szelektív és differenciált célok az oktatásban.
- A tudás létezési módjai. Ismeret és operatív jellegű tudás. Képességek rendszere.
- Az életkori osztály mint az iskola hagyományos szociális alapegysége. Az osztályokba sorolás lehetséges kiindulópontjai. Koedukáció. Integráció. Az osztálybontás okai, formái, lehetőségei. Az osztálylétszám. Ugrás és bukás, a fejlesztési szakaszokban való gondolkodás és ennek törvényi háttere. Felkészítés az élethosszig tartó tanulásra.
- A tanítási óra mint az oktatás leggyakoribb időegysége, hagyományos szervezeti formája. A tanítási órához kapcsolódó problémák és megoldások: időtartam és fáradékonyság; rituálék, sablonok; az oktatási tartalom széttagolása, mozaikszerűsége; közös és egyéni órarendek. Sajátos időkezelés az epochális és a projekt oktatásban.
- Tanulás az osztálytermen, a szaktantermen vagy az iskolán kívül (könyvtár, múzeum, kirándulás, erdei iskola). Tanulás a tanítási órák között: otthoni tanulás; napközi otthon, iskolaotthon, klub, fejlesztő csoport.
- Az oktatás szervezési módjainak sajátosságai, alkalmazásuk lehetőségei, hatékonyságuk feltételei. A

szervezési módok mint az egységesség, mint a szelekció, mint a differenciált fejlesztés eszközei. A tradicionális tanítási stratégia kritikai elemzése.

- Az oktatás módszerei mint a tanár és tanuló eljárásai. A módszerek kiválasztását meghatározó tényezők. A közlés. A megbeszélés. A bemutatás. A tanulók tevékenysége. A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének módszerei.
- Az oktatás eszközei. Az eszközök négy „nemzedéke”. Az informatika által felkínált lehetőségek.
- A tanterv funkciója, változatai. A tananyag kiválasztásának, valamint vertikális és horizontális elrendezésének módjai. A tartalmi szabályozás tantervi szintjei. A helyi tanterv készítése. A pályakezdő tanító a helyi tanterv készítésének folyamatában.
- Az oktatási folyamat értelmezése. Az oktatási folyamat során megvalósuló didaktikai feladatok: adatok, élmények, tapasztalatok; elemzés; elvonatkoztatás, általánosítás; alkalmazás; rögzítés; rendszerezés; ellenőrzés, értékelés; az elsajátítás pszichikai feltételeinek biztosítása. Az oktatás menetének logikai szempontú elemzése. A tanulók eltérő fejlesztési igényeihez való alkalmazkodás a tanulás folyamatában.
Az oktatás tervezésének napi gyakorlatban megjelenő szintjei: a tanév, a téma, a tanítási óra tervezése. Az egyes tervezési szintek sajátosságai, dokumentumai (tanmenet; tematikus terv, egyéni fejlesztési terv, epocha terv, projekt terv; óra-tervezet, óravázlat). Tervezés és megvalósítás, önreflexió, óraelemzés.

SZAKIRODALOM:

- Báthory Zoltán (1992): *Tanulók, iskolák – különbségek*. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai műveltség*. Osiris Kiadó, Budapest, 2002.
- Csapó Benő: *A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése*. Akadémia Kiadó, Bp., 2003.
- Difer Programcsomag. Mozaik Kiadó, Szeged, 2004.
- Falus Iván (1998, szerk.): *Didaktika*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária (1996, szerk.): *A helyi tanterv készítésétől a tanítási óráig*. BTF, Budapest.
- Nagy Sándor (1993): *Az oktatás folyamata és módszerei*. Volos Kiadó, Budapest.
- Nagy József: *A megtanítás stratégiája*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.
- Nagy József: *XXI. század és nevelés*. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
- Zsolnai József: *A pedagógia új rendszere címszavakban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1996.

TK2905			BEVEZETÉS A PSZICHOLÓGIÁBA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A pszichológia oktatása segítse elő a pedagógiai tevékenységhez szükséges érett személyiség kialakulását, járuljon hozzá a hallgatók gyermekcentrikus szemléletének, pedagógiai képességeinek formálásához, és nyújtson korszerű, a pedagógiai gyakorlatban alkalmazható pszichológiai ismereteket. Az ön- és társismeret fejlesztése révén fokozza a társas interakciókban mutatott hatékonyságot. Biztosítson rálátást az ember lelki működésének és viselkedésének alapvető törvényszerűségeire. Mutassa be az egyes életkori szakaszok jellemzőit, a pszichikus folyamatok fejlődésének menetét, fejlesztésének lehetőségeit, és a szocializációs színtereket. Tegye tudatossá a pedagógiai tevékenység pszichológiai vonatkozásait, hatásmechanizmusait. Fejlessze a hallgatókban a gyermekek valós szükségletei iránti érzékenységet.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- Pszichológiai alapfogalmak, jelenségek, elméletek és vizsgálati módszerek.
- Pszichológiai megközelítések, nézetek, elméletek.
- Megismerő folyamatok, kognitív működés és pszichés állapotok.
- Az emberi fejlődés általános menete és a személyiség individuális szerveződése.
- A személyiségfejlődés sajátosságai, törvényszerűségei, általános és egyedi vonásai.
- Az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése.
- A pedagógiai hatékonyság kulcsa, empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.
- Speciális bánásmódot igénylő tanulók.
- A szociálpszichológia azon területei, mely képessé teszik a hallgatókat a pedagógiai munka pszichológiai összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére és a pszichológiai szempontok alkalmazására.
- A hallgatók pályaszocializációjának elősegítése, a tanítói tanulmányokhoz szükséges készségek és képességek fejlesztése.

SZAKIRODALOM:

- Balogh László: *Pedagógiai pszichológia az iskolai gyakorlatban*. Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2006.
- Buda Béla: *A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
- Gyöngyösiné Kiss Enikő, Oláh Attila: *Vázlatok a személyiségről: a személyiség-lélektan alapvető irányzatainak tükrében*. Új Mandátum Kiadó, Budapest, 2007.
- Keményné dr. Pálffy Katalin: *Alapozó pszichológia*. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 1998.
- Kolozsváry Judit: *Más gyerek, más szülő, más pedagógus*. OKKER Kft., Budapest, 2002.
- Mészáros Aranka (szerk.): *Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1997.
- N. Kollár Katalin, Szabó Éva (szerk.): *Pszichológia pedagógusoknak*. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. Séra L.: *Általános pszichológia*. Comenius Bt., Pécs, 2001.
- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008.

- Vajda Zsuzsanna (1999): *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon, Budapest.
- Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva: *Neveléslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 2005.

TC0003			GONDOZÁSI FELADATOK AZ ÚJSZÜLÖTT ELLÁTÁSBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Megismertetni a hallgatót az emberi fejlődés szakaszaival az azokhoz kapcsolódó gondozási feladatokkal, és kifejezetten az újszülöttek gondozásával. A hallgató képes legyen meghatározni az emberi fejlődés szakaszainak jellemzőit, és gondozási feladatokat elvégezni a fejlődési szakaszoknak megfelelően. Legyen képes meghatározni a gondozás, gondoskodás fogalmát, formáit, elfogadni a fogyatékos ember másságát.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában; jártasság a szociális ellátórendszer működésében és a szociális professzió gyakorlatában; tájékozottság a csecsemő és kisgyermek gondozása-nevelése során a napközbeni ellátást segítő más szakemberekkel való együttműködésben</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Borbély Sjoukje - Jászberényi Márta -Kedl Márta: Szülők könyve, Medicina Könyvkiadó, Bp. 1998 Richter, E. - Brügge, W. - Mohs, K: Így tanulnak a gyerekek, Akkord Kiadó, 1997 A. Gopnik – A. Meltzoff – P. Kuhl: Bölcsék a bölcsőben – Hogyan gondolkodnak a kisbabák? Typotex, 2005.</p>					

			IDEGEN NYELVI KOMMUNIKÁCIÓ I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	45	3	3	gyakorlat	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Szóbeli és írásbeli kommunikáció az alapfokú nyelvvizsga követelményeinek megfelelő témakörökben, alapvető szókincs elsajátítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Az Európai Unió portálok látogatásához szükséges alapvető idegen nyelvi kifejezések készségszintű ismerete. Partnerkapcsolatokhoz nélkülözhetetlen idegen nyelvi kommunikációs készség elsajátítása. A kereskedelmi és marketing munkához kapcsolódó szókincs elsajátítása. A kurzust elvégzett hallgatók képessé válnak: idegen nyelvű olvasott szöveg megértésére, idegen nyelvű szöveg írásbeli megfogalmazására; idegen nyelvű hallott szöveg megértése, valamint alapszintű idegen nyelvű beszédképességük is fejlődik.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • idegen nyelvi kommunikáció • szaknyelvi kommunikáció 					
<p>SZAKIRODALOM: Angol nyelven: Side, Richard and Wellman, Guy (2002). Grammar and Vocabulary for CAE and CPE. London: Longman. ISBN-10: 0582518210 Wellman, Guy (1992). Wordbuilder. London: Heinemann. ISBN-10: 0435285564 Swan, Michael (2005). Practical English Usage. Oxford: Oxford UP. ISBN 978-0-19-442098-3 Thomas, B. J. (1996). Advanced Vocabulary and Idiom. London: Longman. ISBN 0-17-557-126-0 Louann Haarman, Patrick Leech, Janet Murray (1998): Reading Skills for the Social Sciences, Oxford Univ Pr (Sd) edition. ISBN 0194512304 Arline Burgeier, Gerry Eldred, Cherly Boyd Zimmerman (1990): Lexis: Academic Vocabulary Study for ESL Students, Prentice Hall, ISBN: 0135350220</p> <p>Német nyelven: Buscha, Annerose – Friedrich, Kirsten (2007): Übungsbuch. Berlin u.a.: Langenscheidt,. 238 p. ISBN 3468497741 Buscha, Anne - Linthout, Gisela (2005): Das Oberstufenbuch. Deutsch als Fremdsprache. Leipzig: Schubert Verlag. 240 p. ISBN 3929526816. Dreyer, Hilke – Schmitt, Richard (2009): Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik – aktuell. Ismaning: Hueber. 392 p. ISBN 3193072559 Ferenbach, Magda – Schübler, Ingrid (2008): Wörter zur Wahl. Übungen zur Erweiterung des Wortschatzes. Stuttgart: Klett. 143 p. ISBN 3125582016 Hasenkamp, Günther (2006): Leselandschaft 1–2. Ismaning: Hueber. 164 p., 228 p. ISBN 3885327589, 3885327597</p>					

Turtur, Ursula (2006): Übungen zum Wortschatz der deutschen Schriftsprache. Meckenheim: Liebaug-Dartmann. 140 p. ISBN 3922989624

Francia nyelven:

Grammaire du français contemporain (Kelemen Tibornéval, Pálffy Miklóssal, Kiss Sándorral, Pataki Pállal társszerzőként). Egyetemi tankönyv, Budapest, Tankönyvkiadó, 1985, 531 o.

Kelemen Tiborné: De la langue au style, éléments de linguistique contrastive franco-hongrois. Nyíregyháza, BGYK. 1999.

Körmendy Mariann: Des mots sans mal. Tematikus francia szókincsgyűjtemény érettségizőknek és nyelvvizsgálóknak. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 2007.

Molnár Ágnes – Szabó Dávid: Tour de France en 350 exercices. Francia nyelvtani gyakorlókönyv. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Oszetzky Éva: Lexicologie et enseignement du français: étude contrastive français-hongrois. Budapest, Tinta Könyvkiadó, 2003. (OIK)

Pataki Pál: Francia nyelvtan a középiskolák számára. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.

			INFORMATIKA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	gyakorlat	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus célja, hogy a hallgatók rendelkezzenek a következő kompetenciákkal és készségekkel:

- informatikai alapkompentenciák – egy operációs rendszer alapszolgáltatásainak használata, egy szövegszerkesztő, táblázatkezelő, böngésző, prezentációkészítő – biztonságos birtoklása;
- szakmai informatikai programok felhasználói szintű ismerete és felhasználói készség annak használatával kapcsolatban;
- infokommunikációs rendszerek használata;
- logikus gondolkodás, felelősségtudat a szakmai feladatok megoldásában;
- alapvető pénzügyi és adózási ismeretek, valamint ezek alkalmazása konkrét számítási feladatokban;

A kurzus során a hallgatók elsajátítják:

- ECDL alapkövetelményeit;
- problémák/feladatok megoldásában a gazdálkodó szervezet adminisztrációs, információs és kommunikációs rendszereinek szakszerű használatát;
- egyszerű, a hétköznapi életben előforduló számítási feladatok megoldását számítógép használatával (pl. százalékszámítás, kamatos kamat, ÁFA- és adószámítások, számlázási alapismeretek stb.);
- a döntési folyamatokban az információs rendszer és adatbázisának aktív használatát;
- számítógép hálózati szolgáltatások ismeretét és alkalmazását adott feladatok megoldásához;
- adatbázisok kezelését, a meglévő adatbázisokból lekérdezési feladatok meghatározását és megoldását adott szakmai cél szerint.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Operációs rendszerek. Bevezetés az internet használatába. MS Word alapok.
2. MS Word 2.
3. MS Word 3.
4. MS Word 4.
5. Első dolgozat.
6. Excel 1.
7. Excel 2.
8. Excel 3.
9. Power Point 1.
10. Power Point 2.
11. Második dolgozat.
12. Javító dolgozat, a félév zárása.

Évközi tanulmányi követelmények:

Az órák látogatása kötelező.

A félév során kettő számítógépes dolgozatot kell írni. A félév végén egy javító dolgozattal lehet javítani, illetve a hiányzó dolgozatot pótolni.

Az értékelés módszere: Számítógéppel megoldott feladatok.

SZAKIRODALOM:

Bártfai Barnabás: Office 2010. BBS-INFO Kiadó, 2011.

Az oktató által kiosztott segédanyagok PDF formátumban.

TO0222			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: a játépszichológiai és pedagógiai ismeretek összekapcsolásával elősegíti a hallgatók felkészülését az óvodai teendőik ellátására; segítséget kínál a spontán és az irányított játék összefüggéseinek felismerésében, valamint a felnőttek és a kortársak játékbeli szerepének helyes értelmezésében; a játékfolyamat elméleti és gyakorlati tanulmányozásával és a személyes játékélménnyel felkészíti az „itt és most” öntörvényűen zajló játékfolyamatra, és annak hatékony megszervezésére; a „játszási” képességek formálásával azon képességeket erősíti, amelyek nélkülözhetetlenek a spontán és együttes játék feltételeinek megteremtésben; segítséget ad a hallgató játékkultúráját gazdagító módszertani játékgyűjtemény elkészítéséhez, amely a játékok eredetét, a megtaníthatóság feltételeit és kívánalmait, valamint pszichológiai és pedagógia szempontú elemzését tartalmazza.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Ismerjék az Óvodai nevelés országos alapprogramjának játékra vonatkozó fejezetét, értelmezzék annak tartalmát az óvodai gyakorlatban. A hallgatók ismerjék a 3-6 éves korosztály játéktevékenységének jellemzőit, a játékfolyamatot elindító lelki szükségleteket. Legyenek tájékozottak klasszikus és hagyományokon alapuló gyermekjátékok témakörében, képesek legyenek kiválasztani az életkorhoz igazodó játékokat. Legyenek jártasak a spontán, valamint az irányított játékok feltételeinek megteremtésében, megszervezésében és vezetésében. A játékpedagógia aktuális kérdései. A gyermekek játékának megfigyelése és elemzése.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk. OKKER, Bp., 2001. Kovács – Bakosi: Játékpedagógia Porkolábné – Balázné – Szaitzné: Komplex prevenciós óvodai program. Trefort Kiadó, Bp., 2004.</p> <p>AJÁNLOTT IRODALOM: Kiss Áron: Magyar gyermekjáték-gyűjtemény. Holnap Kiadó, Bp., 2000. Páli Judit: Játék és gondolkodási stratégia. I., II., III. In: Bíró Antalné: Pszichológiától a pedagógiáig. Alex-typo, Bp., 1993. 160- 175. Polcz Alaine: Aktív játékdinamika és játékterápia. Kézirat, Intaháza, 1974. újabb kiadás: Polcz Alaine: Világjáték. Pont Kiadó, Bp., 1999.</p>					

			KOMMUNIKÁCIÓS ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A kommunikációs készségek fejlesztése különböző élet- és intézményi helyzetekben speciális technikákkal, módszerekkel segíthető. A tantárgy segít a fenti technikák alkalmazásához szükséges sajátos módszertani aspektusok megértésében és gyakoroltatásában, mely fejleszti a konfliktuskezelés, az egyezkedés, a meggyőzés és más egyezkedési technikákban fontos készségek és kompetenciák kialakítását.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Témakörök: 1. Az adott készségeket fejlesztő technikák saját élményű megismerése; 2. A technikák alkalmazásához szükséges sajátos módszertani aspektusok megértése és gyakoroltatása: az aszertivitás, a konfliktuskezelés, az egyezkedés, a tárgyalási technikák, a meggyőzés, az érvelés.</p>					
<p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • helyzetfelismerés és helyzetelemzés, logikus gondolkodás, kreativitás, ötletgazdagság; • udvariasság, kulturált és etikus magatartás; • szakmai kommunikáció megértése és szakszerű alkalmazása szóban és írásban; • tárgyalások tervezése, szervezése és vezetése, a kommunikációs eszköztár használata a tárgyalástechnika és az üzleti szabályok figyelembevételével; • a szakmai álláspontok meggyőző képviselése; hiteles kommunikáció; érvelési technikák és a szakmai érvrendszer ismerete, használata, képviselése; • együttműködés a munkatársakkal; • a társadalmi, tömegkommunikációhoz (média) kapcsolódó alapfogalmak és működési alapelvek elsajátítása és alkalmazása a gyakorlatban; <p>a nonverbális és verbális kommunikációs technikák alkalmazása az ügyfélszolgálati munka során.</p>					
<p>SZAKIRODALOM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Birkenbihl, V. F.: Kommunikációs gyakorlatok Budapest, Trivium, 1998. • Roger Fisher-William Ury-Bruse Patton: A sikeres tárgyalás alapjai Bagolyvár 1997. • Gordon, Th.: bármelyik komm. hatékonyságfejlesztő könyve (P.E.T., T.E.T., V.E.T., stb.) • Pease, A.- Garner, A.: Szó - beszéd. A társalgás művészete. Park K., Bp. 1991., 2002. • Pease, A. - Garner, A. : Testbeszéd. Park K., Bp. 1990., 2002. 					

TK2901			NEVELÉSTÖRTÉNET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A neveléstörténeti stúdium célja, hogy megalapozza a hallgatók történeti szemléletét a pedagógia elméletének és gyakorlatának megismeréséhez. Kialakítja azt a felismerést, hogy a jelenkor pedagógiája történeti fejlődés eredménye.

A neveléstörténeti szemlélet kialakítása érdekében a tantárgy feladata:

- ismertesse meg az egyetemes és a magyar nevelés történetének legjelentősebb tényeit és összefüggéseit, a mai pedagógiai elmélet és gyakorlat közvetlen előzményeit;
- alapozó jellegéből adódóan keltse fel a hallgatók érdeklődését a problémátörténeti vizsgálódások iránt, alakítsa ki és fejlessze a hallgatók érzékenységét és készségét a pedagógiai problémák történeti szempontú megközelítésére, értelmezésére, elemzésére és értékelésére;
- nyújtson tájékoztatást a neveléstörténet alapvető forrásairól, igazítson el a neveléstörténeti szakirodalomban, adjon ösztönzést az öntevékeny problémátörténeti tájékozódásra.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- A neveléstörténet tárgya, jellege, forrásai, funkciója.
- Mióta van nevelés? A nevelés eredete, alapformáinak kialakulása. Mióta van iskola? Az intézményes nevelés megjelenése az ókori keleten.
- Az európai nevelés elméletének és gyakorlatának gyökerei.
 - A görög nevelést meghatározó természeti, társadalmi, politikai, eszmei tényezők. Az athéni és a spártai modell jellemzése, különbözőségük okai. Görög filozófusok a nevelés céljáról, tartamáról és módszereiről: Szókratész, Platón, Arisztotelész.
 - Róma nevelési kultúrájának jellemzése. A görög hatás szerepe. Az állampolgári nevelés eszménye és a szervezeti forrás összefüggése.
- A középkori nevelés kialakulását, elterjedését meghatározó tényezők.
 - A kereszténység emberképe. A klerikus nevelés intézményei, a világnézet formálás tartalma, eszközrendszere. Az egyetemek kialakulása. A magyar nevelés rendi jellege.
 - A humanizmus hatása a nevelés elméletére és gyakorlatára: Erasmus, Montaigne nézetei a gyermekről, a nevelés módszereiről. A városi humanista iskolák megjelenésének jelentősége.
- A polgári nevelés történetének első szakasza (XVI–XVIII. sz.)
 - A reformáció és az ellenreformáció nevelési kultúrájának azonos és eltérő vonásai. Az anyanyelvű kultúra és a népnevelés kérdésének előtérbe kerülése. A kollégiumi típusú iskolák elterjedése hazánkban. A jezsuiták iskolaállítási törekvései.
 - Comenius, a nagy összegző. A Didactica Magna hatása napjainkig. Apáczai Csere János szerepe a magyar pedagógiai elmélet fejlődésében.
 - Az empirikus és szenzualista ismeretelméleti koncepciók hatása. A hasznosság elvének megjelenése a pedagógiai gondolkodásban. Locke: Gondolatok a nevelésről című művének jelentősége.

- Felvilágosult polgári elvek a nevelésben. Rousseau mint a reformpedagógia alapozója. A hasznossági szempont és a munkára nevelés Pestalozzi és Tessedik munkásságában.
- A polgári pedagógia tudománnyá válása: Herbart pedagógiájának filozófiai és pszichológiai alapjai. A herbartianusok hatása és az oktató iskola megmerevedése.
- A polgári nevelés történetének második szakasza (XIX–XX. sz.)
- Az elméleti pedagógia főbb irányzatai: kultúrpedagógia, szociálpedagógia, morálpedagógia, munkaiskola-koncepció.
- Az oktatás szervezeti formáit megújító törekvések: a hagyományos osztályrendszer felbontására irányuló kísérletek (Jéna-plan), a hagyományos tantárgyi rendszer felbontására irányuló törekvések (Dewey pragmatista projektjei, Decroly, Waldorf-iskolák).
- Individualizáló törekvések: Ellen Key, Montessori, Freinet.
- Az elméleti pedagógia főbb irányzatai hazánkban a századfordulón. Személyiségpedagógia: Schneller István. Gyermektanulmányi mozgalom: Nagy László. Nemzetnevelés: Imre Sándor.
- Karácsony Sándor pedagógiai munkássága.
- A magyar alsó fokú oktatás, tanítóképzés és óvóképzés története.
- A népiskola XVI. századi megjelenése. A népiskola-hálózat szétterülése a XVII-XVIII. században. Az 1777. és 1806. évi Ratio Educationis általános nevelési elvei, iskolarendszere, rendelkezései a népiskolákról. A népiskolák szervezete, tananyaga a reformkorban. Az 1868. évi népoktatási törvény. A 6 osztályos elemi népiskola szervezeti és tartalmi alakulása 1945-ig: az 1905-ös és az 1925-ös népiskolai tantervek. A nyolc osztályos általános iskola fejlődése 1945-től napjainkig.
- A tanítóképzés elődje, a norma-iskola létrejött az I. Ratio Educationis nyomán. Az első önálló hazai tanítóképzők a XIX. században. Az 1868-as népoktatási törvény a tanítóképzésről. Szervezeti és tartalmi változások 1948-ig. A szocialista nevelés alapelvei. Az államosítás. A felsőfokú képzés indulása, fejlődése napjainkig. A közoktatás és a tanítóképzés összefüggése.
- Saját intézményünk története.

Az óvodai nevelés története hazánkban. Az óvodai intézményrendszer történeti áttekintése. A magyar óvó(nő)képzés 1828-tól napjainkig.

SZAKIRODALOM:

- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla (2003): *Bevezetés a pedagógia és az iskoláztatás történetébe*. Osiris Kiadó, Budapest.
- (www.mek.oszk.hu/01800/01893/html)
- Fehér Erzsébet (1994): *Az oktatás és nevelés története*. Budapest. száma: J 11-1141/1.
- Gáspár László – Kelemen Elemér (1999): *Neveléstörténet problémátörténeti alapon*. OKKER Kiadói Kft., Budapest.
- Györgyiné Koncz Judit (2005): *Pályaismeret, pályorientáció*. Károli Egyetemi Kiadó, Budapest.
- Kardos József – Kelemen Elemér (1996): *1000 éves a magyar iskola*. Korona Kiadó Kft., Budapest.
- Kéri Katalin (2001): *Bevezetés a neveléstörténeti kutatások módszertanába*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla, (2003, szerk.): *Neveléstörténet szöveggyűjtemény*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Pukánszky Béla (2001): *A gyermekkor története*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.
- Vajda Zsuzsa – Pukánszky Béla (2003, szerk.): *A gyermekkor története. Szöveggyűjtemény*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

TK0506			TERMÉSZETISMERET ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Korszerű természettudományos ismeretek elsajátíttatása, amelyek megalapozzák az oktatási–nevelési feladatok ellátását a természettudományos nevelés, a környezettudatos és egészségtudatos magatartás alakítása terén. A fenntartható fejlődés elméleti alapjainak bemutatása az ember szerepének és felelősségének tudatosításával. Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az iskolai nevelés bevezető és a kezdő szakaszában az Ember a természetben műveltségi terület és a közös követelmények által meg-fogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: jártasság a gyermek környezetének kialakításában; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Bora – Nemerkenyi (2004): Magyarország földrajza Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó Doba László (1998): Fizikai és kémiai ismeretek. Dávid János Kiadó, Kaposvár. Dr. Endrédi Lajos (2002): Biológiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. Dr. Endrédi Lajos (2002): Földrajzi ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. Dr. Jakucs László (1995): A Föld belső erői. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged. — (1995): A Föld külső erői. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged. Kanczler Gyuláné dr. (2000, szerk.): Növény- és állatismeret. ELTE TÓFK, Budapest. Dr. Kerényi Attila (2003): Környezettan. Természet és társadalom globális szempontból. Me-zőgazdasági Kiadó, Budapest</p>					

TK0505			BESZÉDMŰVELÉS, LOGOPÉDIAI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja: A hallgató a beszédtréning során olyan készségeket szerezzen, amik lehetővé teszik számára a tiszta és érthető beszédpélda felmutatását, az egyértelmű, hatékony kommunikációt, a gyermekek beszédfejlődésének tudatos segítését, a beszédhibák felismerését, a nyilvánosság előtt történő eredményes szereplést, szakmai érvek érthető kifejtését, a közösségi és egyéni érdekek meggyőző képviselését.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Hernádi Sándor: Beszédművelés. Osiris Kiadó, Budapest, 2002. Fercsik-Raácz: Kommunikáció szóban és írásban, Krónika Nova Kiadó, Bp, 2003. Montágh Imre: Nyelvművesség. A beszéd művészete. Budapest, 1989, Múzsák Könyvkiadó. Beszéd és kommunikáció az óvodás- és kisiskoláskorban. Szerkesztette: Sugárné Kádár Júlia, Budapest, 1995, Akadémiai Kiadó.</p>					

TK0701			EGYHÁZISMERET		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	---	---
				Óra típusa:	Értékelés módja:
I.	30	2	2	Előadás	Évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Egyedi intézményi specialitásként a Károli Gáspár Református Egyetem nem hitéleti képzésben részt vevő hallgatói egyházismeret kurzust hallgatnak, amely tanegység az európai és európai alapú, bibliai és keresztyén gyökerű, eredetű civilizáció, gondolkodás, művelődés és életforma, azaz saját életünk kereteinek jobb megértéséhez is hasznos információkkal szolgál, valamint segít az egyház-egyházak világában, életében és szertartásai között tájékozódni.

Az előadások végighallgatása mellett a hallgatók egy-egy előre kijelölt témát dolgoznak fel vagy interjút készítenek egy egyházi személlyel, egy egyházi intézményvezetővel vagy bemutatnak egy egyházi intézményt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Főbb témakörök:

- 1) Az egyház fogalmának teológiai, egyházi jogi, közjogi értelmezése és ezek feszültségei (ellentmondások és összefüggések); egyházi és világi (állami törvények); elismert egyházak, egyházi közösségek, egyházi intézmények speciális kérdései
- 2) Az egyház önmeghatározásának elemei; egyház és felekezetek viszonya
- 3) A keresztyén egyház(ak) történetének vázlatos áttekintése
- 4) A Magyar Katolikus Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház területi felosztása és szervezeti felépítése (előzmények és összefüggések)
- 5) A Magyarországi Református Egyház jelképei, területi felosztása; magyar református egyháztestek a Kárpát-medencében és a világon; a Magyar Református Egyház megalakulása, szervezete és működése
- 6) A Magyarországi Református Egyház szervezeti felépítése; egyházközség; lelkipásztor, presbitérium, testületek
- 7) Sákramentumok, szentségek (katolikus/ortodox és protestáns megközelítés); az egyházi szertartások összehasonlító bemutatása (keresztség összefüggései és eltérései; bérmálás és konfirmáció; a házasságkötés eltérő felfogása és gyakorlata)
- 8) Istentiszteleti formák bemutatása (mise, istentisztelet)
- 9) Az egyházi év és ünnepei (római katolikus és protestáns: evangélikus és református gyakorlat egyezőségei és különbségei)

AJÁNLOTT IRODALOM:

- <http://reformatus.hu/egyseg/>
- <http://www.majus22.org/>
- <http://www.reformatus.hu/>
- <http://www.evangelikus.hu/>
- <http://uj.katolikus.hu/>
- A Magyarországi Református Egyház törvényei és hitvallásai (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás), istentiszteleti rendtartása: <http://reformatus.hu/egyhaziunk/>
- *A Katolikus Egyház Katekizmusa.* Budapest, 2002. (<http://www.katolikus.hu/kek/>; <http://www.ppek.hu/k85.htm>)
- *A Katolikus Egyház Katekizmusának Komentáriuma.* Budapest, 2006. (http://www.vatican.va/archive/compendium_ccc/documents/archive_2005_compendium-ccc_hu.html)
- Török Péter: *Magyarországi vallási kalauz 2004.* Budapest, 2004.

TK2906			FEJLŐDÉSLÉLEKTAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2905		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja a konkrét ismeretek átadásán túl értelmezési keret nyújtása a gyermekek megismeréséhez. A fejlődés értelmezése, és az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése a különböző életkori fázisokban. A fejlődés általános menetének és a személyiség individuális szerveződésének bemutatása, különös tekintettel az iskolás és serdülőkorra jellemző jellegzetességekre, törvényszerűségekre, az óvoda – iskola átmenet pszichológiai kérdéseire. Az egész életen át tartó fejlődés folyamatosságának bemutatása. Az egyes életszakaszok tárgyalásánál hangsúlyozva az értelmi, érzelmi és szociális funkciók kölcsönhatásait, áttekintve a mentális egészség és a pedagógiai munka szempontjából releváns funkcionális zavarok pszichológiai megközelítéseit. Empátia és tolerancia fejlesztése a gyermekek iránt.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

A fejlődéslélektan tárgya, a fejlődés fogalma, elméletek
A terhesség pszichológiája, magzati fejlődés és szülés
Újszülöttkor, korai anya-gyerekek kapcsolat
Csecsemőkorai fejlődés: mozgás, érzékelés, észlelés
Kisgyermekkorai fejlődés
Az éntudat alakulása
Beszédtanulás, a fogalmak fejlődése
Óvodáskorai fejlődés
A játék és mese szerepe a gyermek életében. A gyermeki világkép
Az óvoda–iskola átmenet kérdései: iskolára való alkalmasság, iskolaérettség
Kisiskoláskorai fejlődés
Az erkölcsi fejlődés elméletei
Serdülőkorai fejlődés
Ifjúkori fejlődés
A felnőttkor és időskor jellemzői

SZAKIRODALOM:

- Cole, M., Cole, S. R.: *Fejlődéslélektan*. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Mérei Ferenc, V. Binét Ágnes: *Gyermeklélektan*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1993.
- B. Lakatos Margit (szerk.): *Játékpszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak*. ELTE TÓFK, Budapest, 2001.
- Bagdy Emőke: *Családi szocializáció és személyiségzavarok*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1977.
- Feuer Mária: *A gyermekrajzok fejlődéslélektana*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2000.
- Mönks, F. J., Knoers, A.M.P.: *Fejlődéslélektan*. Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2004.
- Ranschburg Jenő: *Félelem, harag, agresszió*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1983.
- Ranschburg Jenő: *Szeretet, erkölcs, autonómia*. Okker Kiadó, Budapest, 1998.

- Tóth László: *Pszichológia a tanításban*. Pedellus Tankönyvkiadó Kft., Debrecen, 2008.
- Vajda Zsuzsanna: *A gyermek pszichológiai fejlődése*. Helikon Kiadó, Budapest 1999.

TC0004			GONDOZÁSI FELADATOK CSECSEMŐ ÉS GYERMEKKORBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Megismertetni a hallgatót az emberi fejlődés szakaszaival az azokhoz kapcsolódó gondozási feladatokkal, és kifejezetten a kisgyermek gondozásával. A hallgató képes legyen meghatározni az emberi fejlődés szakaszainak jellemzőit, és gondozási feladatokat elvégezni a fejlődési szakaszoknak megfelelően. Legyen képes meghatározni a gondozás, gondoskodás fogalmát, formáit, elfogadni a fogyatékos ember másságát.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában; jártasság a szociális ellátórendszer működésében és a szociális professzió gyakorlatában; tájékozottság a csecsemő és kisgyermek gondozása-nevelése során a napközbeni ellátást segítő más szakemberekkel való együttműködésben;</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Borbély Sjoukje - Jászberényi Márta -Kedl Márta: Szülők könyve, Medicina Könyvkiadó, Bp. 1998 Dr. Ábrahámné Győrök Margit - Berey Mária - László Istvánné - Zsuppán Lászlóné: Együtt nevelkedve, Alfa Kiadó, Bp. 1994 Szabó Pál: Iskolás lesz gyermekünk, Gondolat, Bp. 1986</p>					

TO0223			JÁTÉK PEDAGÓGIÁJA ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO0222		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	gyakorlat	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy a Játék pedagógiája és módszertana I. folytatása. Célja: A tantárgy feladata a hallgatók megismertetése a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenységének a specifikumaival. A játék pedagógiai, szociológiai, pszichológiai aspektusainak hangsúlyozásával rámutatunk e sajátos tevékenység kultúra-vezető funkcióira és arra, hogy korai gyermekkorban a játék segíti legteljesebben a specifikus emberi képességek kibontakozását, a gondolkodást, ezzel összefüggésben a kommunikációt, a kreativitást, az önreflexiós képességet és a társas magatartást. Rámutatunk arra, hogy a játék a gyermek elemi szükséglete, melyet ki kell elégíteni a csoportélet megszervezésével, az objektív és szubjektív feltételrendszer megteremtésével. A hallgatónak tájékozottnak kell lenni abban, hogy a játékszereket, a sokszínű játékelmény gyermeki személyiséget kiteljesítő hatását túlmutatva a játék előkészíti a későbbi tevékenységeket: a tanulást, a munkát, alakítja a szociális magatartást, nagymértékben hozzájárul a felnőtt élet minőségéhez. Igen nagy továbbá a szerepe a felzárkóztatásban, kompenzációban, az esélyteremtésben.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében</p>					
<p>SZAKIRODALOM: B. Lakatos Margit (szerk.): Játékpszichológia. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak. ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar. Budapest, 2001. Kovács György – Bakosi Éva: Az óvodai játék. Debrecen, 1995. Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan. Gondolat, Budapest, 1983. Tunyogi Erzsébet: Gyógyító játék a családban. Tárogató Kiadó, Budapest, 1995. Kiss Áron: Magyar gyermekjáték-gyűjtemény. Holnap Kiadó, Budapest, 2000.</p>					

TK2903			NEVELÉSELMÉLET I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- alapozza meg a hallgatók elméleti és módszertani kultúráját és pedagógiai kompetenciáját;
- alapozza meg olyan korszerű tanítói műveltség, szemlélet és irányultság kialakítását, amely képessé teszi a hallgatókat a 4–14 éves gyermekek nevelésére és oktatására, a nevelési feladatok hatékony megoldására;
- ismertesse meg a neveléselmélet alapfogalmait, alapozza meg a hallgatók tudását az iskolai értékszocializációról, a nevelési folyamat tartalmáról és szerkezetéről, a nevelési módszerekről, eljárásokról; adjon alapot a pedagógiai tapasztalatok szaktudományos szintű elemzéséhez, a pedagógiai jelenségek tudatos értelmezéséhez, a gyakorlati nevelési helyzetek, folyamatok sikeres szervezéséhez, irányításához.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- Pedagógiai elméletek.
- A nevelésre vonatkozó hétköznapi és tudományos elméletek.
- Az egyéni integrált pedagógiai elméletek szerveződése, jellemzői.
- A laikus és a professzionális nevelés
- A laikus nevelés legfontosabb színtere: a család.
- A család a változó világban. A család szerkezete, családtípusok, családi szerepek. Értékrendek a családban. A család funkciói.
- A családi és iskolai szocializáció, nevelés kölcsönhatása; a család társadalmi hatásokat szűrő és közvetítő szerepe.
- A család és az iskola intézményesült kapcsolatrendszere, az együttműködés tartalma és szervezeti lehetőségei. Feszültségek, konfliktusok és feloldási módok a kapcsolatban.
- A professzionális nevelés legfontosabb színtere: az iskola.
- Alapelvek (egységesség és differenciálás a nevelésben, integrált nevelés, multikulturális nevelés).
- Iskolaelméletek és iskolatipológiák.
- Az iskola mint szervezet.
- Az iskola pedagógiai funkciói.
- A tanítói hivatás – tanítói mesterség. A tanító szakmai tudása, értékrendje, hatékonysága; a pedagógiai klíma és a nevelési eljárások összefüggései. A tanítói személyiség alakulása az iskolai munkában, a tanulók hatása a pedagógusra. A mesterségbeli tudás és az önismeret szerepe a mindennapi munkában. A pedagógus pálya etikai követelményei. A pályakezdés. Pedagógus szerepek, szerepkonfliktusok.
- Az iskolai nevelési folyamat. Jellemzői, belső szerkezete. A nevelési helyzetek komplexitása. A tanító és a gyermek a nevelés folyamatában. A nevelési folyamat sajátosságai az iskolázás bevezető, kezdő és alapozó éveiben (a 6–12. életévig).
- A nevelés mint az érték közvetítés folyamata. Az érték fogalma a pedagógiában; az értékek típusai; hierarchiájuk. Homogén és plurális értékek, rendszerek. A Nemzeti alaptanterv értékrendszere. Morális fejlődés és erkölcsi nevelés, magatartás és jellem fejlesztés. A 6–12 éves gyermekek erkölcsi tapasztalatai és erkölcsi

tudatosságuk fejlettsége. Az erkölcsi tudatosság és az erkölcsös magatartás összefüggése. Az erkölcsi nevelés tartalmi dimenziói. Az erkölcsi nevelés módszerei.

- A természeti és társadalmi értékeket védő és teremtő magatartás formálása. A civil társadalom értékei: a demokrácia, az állampolgárság, a politikai kultúra.
- A műveltség mint alapérték. A műveltség korszerű értelmezése, forrásai; az iskola műveltség-átszarmaztató funkciója.
- Az egyén és közösség mint érték. Az én- és a társas kompetenciára, a személyiség autonómiájára és szabadságára vonatkozó értékek fejlesztése. Csoportjelenségek a nevelés folyamatában. A közösség alakulása, fejlesztése. Közös célok, tevékenység és érdekek, a csoportkohézió hatása a teljesítményre és önszerveződésre. Versengés és a kooperáció a gyermekcsoportokban. Az osztályközösség és az önkormányzat.
- Az esztétikai értékek világa. Az esztétikum szerepe az ember életében és a nevelésben. Az ízlés fejlesztése. Az esztétikum megnyilvánulási formái és a nevelés feladatai.
- A nevelés eszköztrendszere: A személyiségformálás direkt és indirekt módszerei. Szociális technikák. A személyesség, az intimitás, a bizalom, az elfogadás szerepe a tanító és gyermek kapcsolatában.
- Fegyelem és önfegyelem. A fegyelem szintjei: tekintélyelvű fegyelem, tudatosan elfogadott viselkedési normák betartása, közösen kialakított rend, belső önfegyelem. Az iskolai fegyelem/fejelmeztlenség. A fejelmeztlenség okai, formái (alkalmi rendzavarások, „balhék” és anómikus rendzavarás). A fejelmezés mint rövid távú kontroll s mint hosszú távú nevelési feladat. Az önfegyelemre nevelés.
- Konfliktusok az iskolában. A konfliktusok szerepe a pedagógiai folyamatban; lehetséges megoldási módjaik. A konfliktuskezelés tanítása–tanulása.
- A nevelés tervezhető elemei és az eredményesség megállapítása. A nevelés tervezésének lehetősége és szükségessége: a tervezés szintjei. Az osztályfőnök, osztálytanító kitüntetett szerepe a nevelés hatásrendszerének megtervezésében. A tervezés dokumentumai.
- A nevelés eredményeinek vizsgálata. A viszonyítás mint az eredményvizsgálat lényege. A mérés és becslés az eredményvizsgálatban. Neveltségi mutatók egyéni és csoport szinten.
- Az iskola munkájának minősége. A minőség fogalma a pedagógiai munkában; a minőség biztosítása; minőségbiztosítási koncepciók, eljárások.
- Kutatásmódszertani alapok. A pedagógiai kutatás paradigmái; a kutatás folyamata, módszerei.

SZAKIRODALOM:

- Bábosik István (2004): *Neveléelmélet. Nevelés az Európai Unióban*. Osiris Kiadó, Budapest.
- Gibbs, J. (1999): Kísérlet Kohlberg és Hoffman moralitáselméletének integrációjára. In: Kulcsár Zsuzsa (szerk.): *Morális fejlődés, empátia és altruizmus*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 193–235. o.
- Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (2001. szerk.): *A pedagógusok pedagógiája*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Imre Sándor: *Neveléstan*; OPKM, Budapest, 1995.
- Karácsony Sándor pedagógiai művei
- Nagy József: *XXI. század és nevelés* Osiris, Bp., 2000.
- Németh András: *Nevelés, gyermek, iskola*– Eötvös J. Könyvkiadó, Bp., 1997.
- Szenczi Árpád (2004): *Nevelés-lélektani alapkérdések; Az érzelmi és a társas-lelkületi képességek kiművelése*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
- Szenczi Árpád (2000): *Neveléstan alapkérdések*. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.
- Zsolnai József: *A pedagógia új rendszere címszavakban*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1996.

TO0201			NYELVÉSZETI ALAPISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A nemzeti identitástudat erősítése az anyanyelv helyes használata által. Megfelelő helyesírási gyakorlat és tudás kialakítása. Biztos nyelvi kompetencia megszerzése a különböző kommunikációs helyzetekben és írásos megnyilvánulásokban. Verbális és nonverbális kommunikációs kompetenciák alkalmazása. A korszerű nyelvművelő szemlélet kialakítása.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgatók ismerjék meg: A mai nyelvhasználati problémákat: nyelvi babonák a szavak és állandó szókapcsolatok helyes használata vonatkozó névmás, helyes szóalkotásmódok, toldalékolás idegen szavak kerülése a szleng. A magyar helyesírás alapelveit és jellemzőit: a magyar helyesírás alapelvei az ábécé, a betűrendbe sorolás a tulajdonnevek helyesírása a különírás és az egybeírás. A beszéd és a nyelv különbözőségét és jellemzőit: a Jakobson-féle kommunikációs modell a kommunikáció alaptételei a verbális csatorna a nem verbális jelek a beszédben a nem verbális jelek az írásban a szóbeli és az írásbeli kommunikáció összehasonlítása.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: A magyar helyesírás szabályai. Tizenegyedik kiadás. 1984. Akadémiai Kiadó, Bp., 1994. Fercsik Erzsébet (2000): Helyesírási kalauz I. Krónika Nova Kiadó, Bp. Antalné Szabó Ágnes (2002): Hogyan írjam? Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. Fercsik Erzsébet–Raátz Judit (1995): Kommunikáció szóban és írásban Korona Kiadó, Bp. Balázs Géza (1998): Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón. A–Z Kiadó, Bp. Fábián Pál–Lőrincze Lajos (1999): Nyelvművelés. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp.</p> <p>AJÁNLOTT IRODALOM: Minya Károly (2003): Mai magyar nyelvújítás. Tinta Kiadó, Bp. L. Aczél Petra (2001): A szóból épült gondolat. Gyakorlókönyv. Krónika Nova Kiadó, Bp. Kiss Jenő (1995): Társadalom és nyelvhasználat. Nemzeti tankönyvkiadó, Bp.</p>					

TK0508			VIZUÁLIS NEVELÉS I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy az esztétikai értékek iránti fogékonyságot fejleszteni képes szakmai attitűd kialakításával a kisgyermekkorú gyermekek körében végzendő oktató-nevelő munkára készít fel. Az ONP személyiségfejlesztési koncepciója szellemében a tantárgy tartalmi feltárják a köz- és népművészet vizuális jellegzetességeit (Vizuális kommunikáció), ezekhez technikai-technológiai eljárásokat (Vizuális alapozó stúdiók) és önálló probléma megoldási, tervező-alkotó metódusokat (Alkotási gyakorlat) nyújt. A vizuális tevékenységekbe ágyazott képességfejlesztés a történeti képi nyelvezet megértését (Műelemzés, gyermekrajzelemzés), alkotó adaptációit, a pedagógiai bábjátékot (Báb), mint a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit szolgálják.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Bakkai Tiborné: Az óvodai kézimunka és barkácsolás módszertana. Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1975. Bakos-Bálványos-Preisinger-Sándor Zs: Vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Bp. 2000. Hárdi István: Dinamikus rajzvizsgálat. Medicina Kiadó, Bp. 1983. Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. Dialóg Kiadó, Bp. 2001. Kárpáti Andrea: Vizuális kommunikáció. Dialóg Kiadó, Bp. 1996.</p>					

TK0508			EGÉSZSÉGNEVELÉS		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja A hallgatók megismertetése az egészségmegőrzés egyéni, társadalmi és intézményes biztosításának lehetőségeivel és módjaival. Ezen belül</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egészség, mint komplex fogalom, a pozitív egészség fogalmának értelmezése; - az életmód alapvető kérdéseinek megvilágítása és az aktuálisan felvetődő kérdések megválaszolása; - alapvető elsősegély-nyújtási és járványtani ismeretek elsajátíttatása és begyakorlása. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Dr. Borvendég Márta – Dr. Jámber Balázs – Szabó Péter: Egészségtan. Dávid Oktatói és Kiadói Bt., 2000. Pajor Géza: Egészségtan. Ember és környezet. KTM, 1993.</p>					

TK6101			FILOZÓFIA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

Az európai filozófia fejlődésmenetének áttekintése, a gondolkodás korszakainak behatárolása, az egyes korszakok legfontosabb fogalmainak elsajátítása.

A különböző korok világképének megismerése, a megszerzett tudásanyag segítségével ezek összehasonlítása.

Az egyes filozófiai áramlatok megismerésének segítségével a hallgatók absztrakt gondolkodásának fejlesztése, a filozófiai szakkifejezések pontos használata.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

Az európai filozófia bölcsője, a milétoszi és dél-itáliai iskolák, a preszókratikusok gondolkodása, az európai gondolkodás alapfogalmainak megalkotása: hülozoisták, eleaták. A relativisztikus etika megjelenése, a szofisták, Protagorász és a homo mensura tétel. Az intellektualisztikus etika, Szókratész bábáskodása és a daimonion. Az athéni klasszikus filozófia, Platón objektív idealizmusa, az ideák és az érzéki tapasztalati világ, a platóni társadalom-elmélet és hatása. Az európai gondolkodás első rendszeralkotó filozófusa, Arisztotelész, a logika atyja, az európai gondolkodás legfontosabb arisztotelészi fogalmai, a mezon-elmélet, a katharszisz-elmélet politikai fogalmai. A hellenizmus filozófiájának iskolái, cinizmus, sztoicizmus, epikureizmus, szkepticismus, mindezek hatása a késő antik filozófiára és a korai kereszténységre.

Az utolsó antik és első középkori filozófus, Boëthius, az univerzália-vita, az Arisztotelész-reneszánsz: Albertus Magnus és Aquinoi Tamás. A késői nominalizmustól a reneszánsz természet- és társadalom-filozófiáig. A reneszánsz filozófia betetőzője, Francis Bacon empirikus filozófiája. A francia racionalizmus, René Descartes és a karteziánizmus. A brit empiristák, Hume-tól Kantig. A filozófusok százada – a francia felvilágosodás Voltaire és Rousseau, deizmus, társadalomfilozófia, szentimentalizmus. A klasszikus német filozófia, Immanuel Kant kritikizmusa, epikája és esztétikája. Fichte, Schelling, Hegel, a német idealizmus, dialektika és történelemszemlélet.

Életfilozófiák és irracionalizmus, Schopenhauer és Nietzsche. Kierkegaard, az egzisztencializmus atyja, a 20. századi egzisztencialisták. A 20. századi 'izmusok', új ontológia és metafizika, és a keresztyén filozófia újjászületése.

SZAKIRODALOM:

- Bolberitz Pál: *A keresztyén bölcsélet alapjai*. Budapest, 2002
- Fila Lajos: *Bölcslelettudomány*. Kairosz, 2005
- *Filozófiatörténeti szöveggyűjtemény I-II*. Szerk.: Demeter Katalin, Budapest, 1994
- Habermas, Jürgen: *Filozófiai diskurzus a modernségről*. Budapest, 1998
- King, Peter J.: *Száz nagy filozófus*. Budapest, 2005
- Nyíri Tamás: *A filozófiai gondolkodás fejlődése*. Budapest, 1991
- Russel, Bertrand: *A nyugati filozófia története*. Budapest, 1997
- Steiger Kornél: *Bevezetés a filozófiába – Szöveggyűjtemény*. Budapest, 1992
- Störig, Hans Joachim: *A filozófia világtörténete*. Budapest, 2005
- Szabó Tibor: *Életutak és életelvek Dantétól Derridáig*. Budapest, 2005
- Warburton, Nigel: *Bevezetés a filozófiába*. Budapest, 2005

TC0002			GYERMEKGYÓGYÁSZAT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy általános és speciális céljai Nyújtson a hallgatóknak a szakmai tevékenység ellátásához szükséges korszerűismereteket a neonatológia, újszülött- és csecsemőgondozás témakörből. Készítse fel őket arra, hogy a neonatológia témakörén belül legyenek képesek az újszülöttek és a koraszülöttek élettani és kóros életjelenségeit megkülönböztetni, a szülészeti kórállapotok és beavatkozások következményeként kialakuló betegségeket, szövődményeket felismerni.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Kálmán Zsófia: Bánatkő. Sérült gyermek a családban, Bliss Alapítvány, Keraban Könyvkiadó, Bp. 1994 Stummer Mara: Hogyan neveljük fogyatékos gyermekünket?, Gyógypedagógiai Fejlesztő Központ, Zalaegerszeg, 1998 Salló Katalin - Tóth Judit: Problémás a gyermek?, Litera Nova Kiadó, Bp. 1995</p>					

TO0206			MATEMATIKAI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy megalapozza az óvodai matematika korszerű neveléséhez szükséges ismereteket, készségek és képességek szilárd szaktudományi és módszertani rendszerét, fejleszti a hallgatók problémamegoldó és algoritmikus gondolkodását, az igényt ismereteik állandó továbbfejlesztésére. Kialakítja alkalmazói szinten a játékos tevékenységek, és feladatok tervezését, a különböző fejlettségű gyermekeknek. Képessé teszi az hallgatót a gyermek képességeinek kibontakoztatására, fejlesztésére.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Matematika az általános képzéshez a Tanítóképző Főiskolák számára. Nemzeti Tankönyvkiadó RT, Bp. 2000. Perlai Rezsőné: A matematika foglalkozások módszertana. Nemzeti Tankönyvkiadó RT, Bp. 1997. Villányi Györgyné: Játék a matematika? Tárogató Kiadó, 1995. Zsámboki Károlyné-Horváthné Szigligeti Adél: Matematika kézzel, fejjel, szívvel. Fabula Kiadó, 1993.</p>					

			MUNKAERŐ-PIACI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	előadás	vizsga

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A kurzus célja, hogy a hallgatók alapvető munkaerő-piaci ismeretekkel rendelkezzenek.

Kurzus segít eligazodni a munka világában, megismerteti a munkaerőpiac, a munkajog, a foglalkoztatáspolitikai főbb fogalmait is intézményeit, illetve kitér az álláskeresés gyakorlati kérdéseire is.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

1. Bevezető ismeretek: a munkaerőpiac alapkérdései, flexibilitás a munkaerőpiacon
2. Munkavégzésre irányuló jogviszonyok köre, elhatárolása
3. A munkajog rendszere
4. A munkaviszony létesítése, módosítása, megszüntetése
5. A munkaviszony tartalma (jogok és kötelezettségek)
6. A foglalkoztatáspolitikai rendszere, intézményei és passzív eszközei
7. A foglalkoztatáspolitikai aktív eszközei
8. A szociális ellátások rendszere, a szociális igazgatás intézményrendszere
9. A munkavállalók szabad mozgása az EU-ban és szociális biztonsági koordináció alapelvei
10. Karriertervezés és szakmai önéletrajz
11. Levelezési protokoll, pályázati levél
12. Álláskeresési technikák, felvételi interjú, stressz kezelés
13. Személyes és hivatalos megnyilvánulások elvi határai
14. Záró konzultáció

SZAKIRODALOM:

- Ferencz Jácint, Göndör Éva, Gyulavári Tamás, Kártyás Gábor: Munkajogi alapismeretek, 2013, ELTE Eötvös Kiadó
- Hajdú József – Homicskó Árpád (szerk): Szociális jog II. Foglalkoztatáspolitikai rész. Patrocinium Kiadó, 2010.
- Homicskó Árpád: Jogszabálygyűjtemény a szociális jog különös rész tanulmányozásához. Patrocinium Kiadó, 2013 (megjelenés alatt), az előadáson megjelölt részek.
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, valamint az ahhoz kapcsolódó további előadáson feldolgozott jogszabályok.
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 883/2004/EK RENDELETE (2004. április 29.) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról
- Chickering, A.W. (1969): Education and Identity. Joessey-Bass, San Francisco.
- Csirszka J. (1982). Az alkalmasság pszichológiájának kialakulása. In: Munka- és pályalkalmasság pszichológiája. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Csirszka J. (1985). A személyiség munkatevékenységének pszichológiája. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Erikson, E.H. (1959). Identity and Lifecyle. Psychological Issues Monograph I. International University Press, New York.
- Holland, J.L. (1966) Career Development Work with Individuals. In: Handbook of Counseling Psychology. Woolfe, R.-Dryden, W. (eds) SAGE Publications, London.
- Szilágyi Klára (1993): Tanácsadási elméletek. GATE GTK, Gödöllő.
- Takács Ildikó (2006) A felsőoktatási tanácsadás jellemzői a változó oktatási struktúrában. Alkalmazott Pszichológia,

2006/1, 39-50.

- Takács Ildikó-Juhász Márta (2000) Pályalélektan. In: Munkapszichológia. Szerk: Mészáros Aranka. GATE Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Gödöllő, 51-64.
- Ács Z. (2010) Leleplezett nagylelkűség. Figyelő, 2010. augusztus 19.

TK2904			NEVELÉSELMÉLET II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2903		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy a Neveléselmélet I. folytatása. Célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - alapozza meg a hallgatók elméleti és módszertani kultúráját és pedagógiai kompetenciáját; - alapozza meg olyan korszerű pedagógusi műveltség, szemlélet és irányultság ki-alkítását, amely képessé teszi a hallgatókat a 4–14 éves gyermekek nevelésére és oktatására, a nevelési feladatok hatékony megoldására; - ismertesse meg a neveléselmélet alapfogalmait, alapozza meg a hallgatók tudását az iskolai értékszocializációról, a nevelési folyamat tartalmáról és szerkezetéről, a nevelési módszerekről, eljárásokról; - adjon alapot a pedagógiai tapasztalatok szaktudományos szintű elemzéséhez, a pedagógiai jelenségek tudatos értelmezéséhez, a gyakorlati nevelési helyzetek, folyamatok sikeres szervezéséhez, irányításához. 					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete;</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Bábosik István (2004): Neveléselmélet. Nevelés az Európai Unióban. Osiris Kiadó, Budapest. Gibbs, J. (1999): Kísérlet Kohlberg és Hoffman moralitáselméletének integrációjára. In: Kul-csár Zsuzsa (szerk.): Morális fejlődés, empátia és altruizmus. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. 193–235. o. Golnhofer Erzsébet – Nahalka István (2001, szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. Imre Sándor: Neveléstan; OPKM, Budapest, 1995. Karácsony Sándor pedagógiai művei Nagy József: XXI. század és nevelés Osiris, Bp., 2000.</p>					

TO0101			ÓVODAPEDAGÓGIA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	3	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

A tantárgy célja

- a hallgatók pedagógiai műveltségének, szemléletének, irányultságának, hivatástudatának formálása, hogy alkalmasak legyenek az óvodáskorú gyermekek nevelésére, a családi nevelés folytatására, kiegészítésére.
- az óvodában szükséges szociális érzékenységük, pedagógiai és kommunikációs készségeik alakítása;
- megismertetni a- a nevelésemélet óvodához kapcsolódó alapfogalmait, a pedagógiai szaknyelvét, a közoktatási rendszerünket és az óvodai nevelési gyakorlatot jellemző alternatív pedagógiai modellek jelenségvilágát;
- megismertetni az óvodák tartalmi szabályozásának dokumentumait, az óvodakép korszerű értelmezését, a helyi nevelési program készítésének folyamatát, a családi és óvodai szocializáció és a nevelés folyamatának hatásrendszerét;
- megismertetni az óvodáskorú, hátrányos helyzetű, különböző nemzeti, etnikai, kisebbségi hovatartozású gyermekek heterogén csoportban történő együttnevelésének egyéni-differenciált bánásmódját biztosító pedagógiai módszerek, eszközök, eljárások hatékony alkalmazásának lehetőségeit;
- megismertetni a testi - lelki egészség, az erkölcsi - érzelmi és az esztétikai nevelés tartalmi feladataival, érték- és normarendszerük óvodai megalapozásának lehetőségeivel, a pedagógiai kommunikáció sajátosságaival, követelményeivel;
- elemezni az óvodapedagógus modellértékű, értelmiségi szerepkörét, munkája etikai kérdéseit;
- ismertetni az egészségmegőrzés kultúrájához kapcsolódó fogalmakat, óvodapedagógiai feladatokat, módszereket, a mentálhigiéné pedagógusokra vonatkozó követelményeit
- megismertetni a pedagógiai kommunikáció hitelességének kritériumait, az anya-nyelvi nevelés feladatait a gondozás, a játék és tapasztalatszerzés folyamataiban;
- képessé tenni a társas kapcsolatok fejlesztésére, értékeinek átadására és az egyéni bánásmód érvényesítésére irányuló eljárások metodikáját, a szocializáció és a nevelés folyamatának sajátosságait a heterogén és homogén életkorú gyermekek csoportszervezésében;
- megismerni az óvodapedagógus kommunikatív eszköztárát, hitelességének kritériumait, az anyanyelvi fejlesztés lehetőségeit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

adekvát szociális attitűdök, empátia és kommunikációs képesség-rendszer

SZAKIRODALOM:

- Bakonyi Anna: Az óvodás gyermekek értékelési-mérési rendszerének elvi és gyakorlati kérdései. In: Szivák Judit (szerk.): Minőség az óvodában. OKKER, Bp., 2001. 175–214.
- Kolozsváry Judit: "Más" gyerek, "más" szülő, "más" pedagógus. OKKER, Bp., 2002.
- Körmöci Katalin: A gyermek szükségleteire épített tanulás az óvodában. Fabula Bt. 2001.
- Zrinszky László: Nevelésemélet. Műszaki Könyvkiadó, Bp., 2002.

TK2001			SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSI ZAVAROK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK2906		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy célja A hallgatók ismerkedjenek meg a gyermekkori személyiségfejlődési zavarok alapvető típusaival, formáival, váljanak képessé a tipikus tüneteket mutató esetek azonosítására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzőinek, a testi és pszichés fejlődési jellegzetességeinek és a fejlesztés lehetőségeinek ismerete; az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Dr. Ranschburg Jenő: Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban, NTK, Budapest, 1998. N. Kollár K., Szabó É. (szerk.): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. + az órán kiadott anyagok Vajda Zs., Kósa É.: Neveléslélektan. Osiris Kiadó, Budapest, 2005. Murányi-Kovács E., Kabainé Huszka A.: A gyermekkori és a serdülőkori személyiségzavarok pszichológiája. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.</p>					

TC0001			TÁPLÁLKOZÁSI ISMERETEK		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	előadás	vizsga
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy általános és speciális céljai: A leggyakrabban előforduló diéták és az egészséges táplálkozás követelményeinek megismertetése. A tantárgy tartalma: A táplálkozásnak döntő szerepe van a szervezet fejlődésében, az egészség megtartásában illetve egyes betegségek esetén a gyógyításban, az egészség minél magasabb fokú helyreállításában. Ez utóbbi esetekben az étkezés, mint gyógytényező szerepel. Az előadások során a hallgatók – az alapvető táplálkozástudományi ismeretek mellett-átfogó képet kapnak az egészségmegőrző, a betegségek kezelésére, megelőzésére szolgáló, vagy esetenként a hagyományostól eltérő, speciális étrendek felépítéséről, elkészítéséről.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: a korosztály igényeinek, szükségleteinek, és az azokra adandó, szakmailag megfelelő, az egészséges testi és szellemi fejlődést, az önállóság kialakulását befolyásoló válaszok, tényezők ismerete; az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; jártasság az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának ellátásában</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Rigó János: Dietetika, Medicina Könyvkiadó Zrt. Budapest, 2007 Szeitzné Dr Szabó Mária: HACCP ismeretek és közegészségügyi előírások az Európai Unióban és Magyarországon, Kereskedelmi és idegenforgalmi Továbbképző Kft. Budapest 2006. Csordás Ágnes (szerk) Csecsemő-, kisdagondozás, gyermeknevelés: Csecsemőgondozási tanfolyamok számára, Magyar Vöröskereszt, 2009 Dr.Bokor Nándor (szerk): A csecsemő és a kisgyermek gondozása, Medicina 1993.</p>					

TO0218			TESTNEVELÉS AZ ÓVODÁBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
			-		
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	4	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A képzés során megismerkednek a hallgatók az kisgyermekkorai testnevelési fejlesztő tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel. A mozgásanyag és módszeres oktatásának elsajátításával olyan ismereteket kapnak, olyan jártasságok, készségek, képességek és attitűdök alakulnak ki bennük, amelynek segítségével képessé válnak a hallgatók az kisgyermekek pszichés-, szomatikus és szociális nevelésére, a testnevelési alkalmak szakszerű levezetésére, a szabadidős tevékenységek irányítására és szervezésére, az egészséges életmód mintájának közvetítésére, valamint saját motoros képességeinek fejlesztésére.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Gaál Sándorné - Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában. Color Print Kiadó, Szolnok, 1996. Gedő Dolores - Rigler Endre: Labdás gyakorlatok a mozgásterápiában. Present Kiadó, Kecskemét, 1998. Mozgásképesség, egészségmegőrzés játékosan és tudatosan (szerk: Tóth János - Kemény Gáborné - Sárközi András). Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1996.</p>					

TT0226			VIZUÁLIS NEVELÉS II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TK0509		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgy a Vizuális nevelés I. folytatása. A tantárgy az esztétikai értékek iránti fogékonyságot fejleszteni képes szakmai attitűd kialakításával a kisgyermekkorú gyermekek körében végzendő oktató-nevelő munkára készít fel. Az ONP személyiségfejlesztési koncepciója szellemében a tantárgy tartalmi feltárják a köz-lésformák vizuális jellegzetességeit (Vizuális kommunikáció), ezekhez technikai-technológiai eljárásokat (Vizuális alapozó stúdiumok) és önálló probléma megoldási, tervező-alkotó metódusokat (Alkotási gyakorlat) nyújt. A vizuális tevékenységekbe ágyazott képességfejlesztés a történeti képi nyelvezetek megértését (Műelemzés, gyermekrajzelemzés), alkotó adaptációit, a pedagógiai bábjátékot (Báb), mint a kollektív és a személyes identitást kifejező közlések lehetőségeit szolgálják.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: az adott korosztály nevelési, gondozási, ápolási, táplálási feladatainak és az egészséges fejlődéshez szükséges higiénés, életmódbeli, kulturális, kommunikációs szokások kialakításának gyakorlati ismerete; a főbb fejlesztési területek és módszerek (beszéd és játéktevékenység, ének-zene, mozgásos és alkotótevékenységek, mese, vers, bábozás) szerepe és lehetőségei a 0-3(5) éves gyerekek nevelésében;</p>					
<p>SZAKIRODALOM: Bakkai Tiborné: Az óvodai kézimunka és barkácsolás módszertana. Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét, 1975. Bakos-Bálványos-Preisinger-Sándor Zs: Vizuális nevelés pedagógiája. Balassi Kiadó, Bp. 2000. Hárdi István: Dinamikus rajzvizsgálat. Medicina Kiadó, Bp. 1983. Kárpáti Andrea: Firkák, formák, figurák. Dialóg Kiadó, Bp. 2001. Kárpáti Andrea: Vizuális kommunikáció. Dialóg Kiadó, Bp. 1996.</p>					

TSF001			ÖSSZEFÜGGŐ SZAKMAI GYAKORLAT		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
4	560		30	gyakorlat	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:</p> <p>A gyakorlat célja olyan szakmai tudás közvetítése, amely elméleti és gyakorlati szinten ad ismereteket a szociális munka végzéséhez. A hallgatók ismerjék meg a kliensekkel végzett munka folyamatának tervezését, értékelését. Gyakorolják elméleti ismereteik felhasználását az információk elemzésében, a problémák szakmai szempontból való meghatározásában. Cél továbbá, hogy elősegítse az elméleti tudás, a gyakorlati készségek és szakmai attitűd integrációját. A hallgatók a gyakorlat oldaláról közelítve szereznek ismereteket és tapasztalatot a szociális munka lényegéről. Tevékenységükben a szociális munka gyakorlatának alapelveit, értékeit és különböző elméleteken alapuló módszereit alkalmazzák.</p> <p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:</p> <p>A gyakorlat során a hallgatók részt vesznek az adott intézményben folyó közvetett és közvetlen segítő tevékenység tervezésében, végrehajtásában és értékelésében. Tapasztalatot szerezhetnek a segítő kapcsolatok dinamikájáról. Felelősséget viselhetnek részfeladatok (kliensképviselés, információadás, ügyeleti munka, stb.) ellátásáért.</p> <p>SZAKIRODALOM:</p>					

TO0210			ÉNEK-ZENEI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
1	45	3	3	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A tantárgyelem tanítása során történik az óvodai/kisgyermekkorai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, a kapcsolódó zenei ismeretek tanítása: ritmikai, dallami, hangsortani, formai, együtthangzási, hangszertechnikai alapismeretek és vonatkozó zenei olvasás-írási, furulyajáték-alapkészségek. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon történik, melyeken lehetőség van a különböző középiskolai végzettségű, gyakorlata semmilyen zenei tanulmányokkal sem rendelkező hallgatók hiányosságainak pótlására, felzárkóztatására is.</p> <p>A tantárgy elsajátítása során hallgató legyen képes: egyszerűbb ritmikájú mondókák ismeretére, egyenletes járással, ritmustapssal; óvodai kisebb hangkészletű, egyszerűbb fordulatú gyermekdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel és szolmizálva, furulya-játékára a leírt hangnemben, az óvodában megvalósítható, dalhoz kapcsolódó játékok szervezésére; elsősorban kis hangterjedelmű és pentaton népdalok tiszta, kifejező éneklésére szöveggel, emlékezetből; egyszerű kánonok, többszólamú szemelvények éneklésére; a tematikában szereplő zenei ismeretek alkalmazni tudására.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A ritmikai, dallami, formai, hangköz -és hangsortani ismeretek, kapcsolódva az óvodai korcsoportok zenei követelményeihez a személyiségfejlesztés, játékoság, tevékenységközpontúság jegyében. Az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszához hasonlóan kevesebb ismeretanyaghoz társul, elmélyített készségfejlesztés.</p> <p>Dalismeret: az óvodai zenei nevelés kezdő szakaszának megfelelő gyerek- és népdalanyag, ill. mondókák.</p> <p>Ritmikai ismeretek: alapfogalmak: metrum, ritmus, ütem, tempó; ritmusértékek és képletek;</p> <p>Dallami ismeretek: az abszolút és relatív rendszer fogalma; kiterjedelmű hangsorok dallamfordulatai; pentatónia; abszolút hangnevek: törzshangok és hangkészlet, hangsor, megállapítása gyermekdalok elemzésekor.</p> <p>Hangsortani ismeretek: bi-, tri-, tetra-, pentaton-, pentachord- és hexachord gyermekdalokban fellelhető típusai; a pentatónia;</p> <p>Formai ismeretek: hang, motívum, sor fogalma; azonosság, hasonlóság, különbözőség, ismétlés, visszatérés, kérdés-felelet a formai építkezésben; gyermekdalok és mondókák jellemzői.</p> <p>Együtthangzási ismeretek: ritmikai és dallami többszólamúság, dallamfelelgetős, dallamosztinátó, dudakíséret, tartott hangok kíséretként, kánonok, bicíniumok.</p> <p>Hangszerjáték: alapismeretek, fúvástechnika (helyes légzés) gyakorlása; C szoprán-furulya alaphangsora és fisz, bé fogásmódja (C'-D''); gyermekdalok furulyázása.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: Forrai, Katalin: Ének az óvodában. Editio Musica, Bp. c1974 Törzsök, Béla: Zenehallgatás az óvodában. Editio Musica, Bp. c1982</p> <p>AJÁNLOTT IRODALOM: Ittész M.- Róbert G.: Ének-zene I. – jegyzet Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest, 1993 Pécsi Géza: Kulcs a muzsikához. Kulcs a Muzsikához Alapítvány, Pécs, 2000 Kodály: 333 olvasógyakorlat</p>					

TO0202			ÓVODAI ANYANYELVI-IRODALMI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
2	30	2	3	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan elsődlegesen alapozó anyanyelvi és irodalmi ismeretek átadása, amelyek a későbbi anyanyelvi kurzusok anyagához bevezetőként is szolgálnak. A gyermekirodalom fogalmának megismertetése, az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatóban. Megismertetni a 3-6 éves gyermekek befogadás-lélektani tulajdonságait; előadásokon s szemináriumi beszélgetéseken arra a kérdésre keressük a választ, milyen hatással van a gyermekbefogadóra az irodalmi műalkotás. Képesé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára irodalmi élményt nyújtsanak. Bevezetni a hallgatókat az óvodai anyanyelvi-irodalmi nevelés módszertanába.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A tantárgyelem komplexitásából adódóan a tartalmakban egyszerre kell hangsúlyt fektetni az ismeretátadásra, illetve a készség- és képességfejlesztésre, az alapvetően szükséges gyermekirodalmi alkotások megismerésére és közvetítésük módszereire. A gyermekirodalom fogalmának tisztázása; A gyermekirodalom és az irodalom kapcsolata A gyermekirodalom funkciói, a gyermekirodalmi szövegek hatása a bontakozó gyermeki lélekre és értelemre Az irodalom mint kommunikáció Az irodalom és a gyermekirodalom kapcsolata Az anyanyelvi nevelés módszerei, motivációja, segédeszközei; speciális eljárások Az anyanyelvi és irodalmi nevelés hagyományos módszerei, eszköztára A nyelvi-kommunikációs nevelés tervezése, a tervezés szempontjai A verbális készségek megfigyelésének szempontjai Az óvodapedagógus beszédprodukciója mint követendő minta. Az óvodapedagógus és a kisgyermek beszédkapcsolata. A gyermeknyelv A kisgyermekek mondat- és szövegalkotása.</p> <p style="text-align: center;">A félév során a hallgatók csoportos óvodai szakmai gyakorlat keretében részt vesznek 2 anyanyelvi foglalkozáson, amikor a gyermekek <i>beszédprodukcióját és beszédészlelését</i> fejlesztő gyakorlatokat figyelnek meg. A foglalkozások elemzése, feldolgozása a módszertan órákon történik.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: Óvodai nevelés országos alapprogramja, 137/1996. Korm. Rendelet Zilahi Józsefné: Mese-vers az óvodában. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998 Dankó Ervinné: Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában. Okker Kiadó, Budapest, 2000. 71-125, 138-151. Dankó Ervinné, Irodalmi nevelés az óvodában, Okker Kiadó, Budapest, 2004. 44-51. Kudarc nélkül az iskolában. Szerkesztette: Porkolábné Dr. Balogh Katalin. Alex-Typo, Budapest, 1993. 246-287.</p> <p>AJÁNLOTT IRODALOM: Hegyi Ildikó: Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban. Okker Kiadó, Budapest, 2000.</p>					

Psenákné Gregor Klára: *Kötetlenül, komplexen, naponta mesével. Óvodai módszer gyakorló óvónők számára.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1995.

Mérei-Binét: Gyermeklélektan, Gondolat Kiadó, Bp. 1998.

Boldizsár Ildikó: *Mesepoétika, Akadémiai, Bp., 2004.*

Bettelheim, Bruno: *A mese bővölete és a bontakozó gyermeki lélek.* Gondolat Kiadó, Budapest, 1998.

Tarbay Ede: *Gyermekirodalomra vezérlő kalauz. A gyermek- és ifjúsági irodalom történetének iránytúje.* Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest, 1999.

Gyermekirodalom, Szerkesztette: Komáromi Gabriella, Helikon, Budapest, 1999.

Bauer Gabriella: *Gyermekirodalom - szöveggyűjtemény.* Tankönyvkiadó, Bp., 1975.

TO0402			ALKALMAZOTT PEDAGÓGIA AZ ÓVODÁBAN		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy

A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA:

- elemezni a hazai közoktatásügy és az óvodai nevelés összefüggéseit,
- ismerje a tartalmi szabályozás dokumentumait és tudja azokat több szempontból elemezni,
- ismerje a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének specifikumait kiemelten az óvodai nevelés vonatkozásában,
- ismerje és vállalja a pedagógus etika normáit, és ezek szerint készüljön hivatására,
- tudja, hogy kompetenciájából milyen szakmai lehetőségei és feladatai adódnak,
- ismerje meg a családokkal, a bölcsődével, az iskolával való együttműködést, a társintézményekkel, fenntartókkal való kapcsolattartást elősegítő sikeres kommunikáció alapelveit és feltételeit,
- legyen képes a szakszolgálatokkal való kooperáció jogi, szakmai, etikai feltételeit tudatosan használni,
- ismerje az önképzés lehetőségeit, innovatív pedagógiai tevékenység elemeit.

A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK:

- a gyermekvédelem aktuális kérdéseinek elemzése,
- az óvodapedagógus gyermekvédelemben betöltött szerepe, a problémák megoldásának gyakorlati megközelítése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyeinek növelése az integrált és inkluzív nevelés keretein belül,
- az óvoda és a család együttműködésének releváns formáinak bemutatása,
- az óvoda mint szervezet belső és külső kapcsolatrendszerének értelmezés,
- a szakirodalomban való tájékozódásra és a tudatos felhasználásra való felkészítés a tartalmi szabályozás változásainak és az aktuális óvodaügyi kérdések követése érdekében,
- az óvodapedagógus személyiségének és szerepének több oldalról történő megközelítése, kiemelten a mentálhigiéné és a pályaszocializáció (képzés, továbbképzés) szemszögéből,
- a pedagóguspálya etikai és munkajogi kérdései.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

1. Hegedűs Judit: Gyermek- és ifjúságvédelem. In: Ronkoviczné dr. Faragó Eszter (szerk.): Hátrányok és stratégiák. Trezor Kiadó, Bp., 2003. 9-39.
2. Réthy Endréné: A speciális szükségletű gyermekek nevelése, oktatása Európában. Az integráció és inklúzió elméleti és gyakorlati kérdései. Magyar Pedagógia, 2002. 3.
3. Szivák Judit (szerk.): Minőség az óvodában. OKKER, Bp., 2001.

AJÁNLOTT IRODALOM:

1. Nagyné Szarka Júlia: Az óvónők szakmai elkötelezettsége I. Óvodai Nevelés, 2000. 9., II. rész Óvodai Nevelés, 2000. 10., III. rész Óvodai Nevelés, 2001. 1.
2. Vágó Irén: Óvodai intézményrendszer, óvodai nevelés az ezredfordulón. Új Pedagógiai Szemle, 2002. 12.
3. internetes források

TO0224			BÁBJÁTÉK MÓDSZERTANA		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A tantárgy elsajátításának célja: A bábjáték történetének, jelentőségének megismertetése, különös tekintettel annak lélektani hatásaira (élmény- és feszültségfeldolgozás, konfliktuskezelés). Bábkészítés technikák elsajátítása. A bábmozgatási készség fejlesztése. A bábozás lehetőségei a differenciált nevelésben. Kultúrtörténeti anyagok feldolgozásával hagyományok tiszteletére, őrzésére nevelés.</p>					
<p>A tantárgy tartalma, megszerzendő ismeretek, elsajátítandó készségek és kompetenciák: A dráma- és a bábjáték elmélete (közös vonások és különbözőségek) A műfaji sajátosságok (komplex, stilizált, animáció) A báb ősi formája, rituális funkciója. Bábfajták (a különböző anyagokban rejlő felhasználási lehetőségek) A bábjáték lélektana. A pedagógiai bábjáték, (a bábjáték lehetőségei különböző pedagógiai helyzetekben). Az óvodai bábjáték módszertana. Lehetőségek az értelmi, esztétikai, etikai és közösségi nevelésben. Az óvónő beszéde a pedagógiai célú bábjátékban. A bábjátékos színészi munkája: hang, beszéd, mozgás. A bábszínpadi rendezés. <i>A hallgató ismerje:</i> A bábkészítés technikáit; A bábjáték, a bábozás személyiségre gyakorolt komplex hatásrendszerét; Az óvodai bábjáték lehetőségeit a különböző nevelési és tevékenységi területeken, különös tekintettel a differenciált, integrált, illetve inkluzív nevelés területeire. <i>A hallgató rendelkezzen:</i> A bábmozgatáshoz szükséges készségekkel; Környezettudatos szemlélettel az anyagok kiválasztása során. <i>A hallgatónak fejlődjön:</i> a metakommunikációs, verbális- és non-verbális képessége; és az improvizatív képessége.</p>					
<p>Kötelező irodalom: Szentirmai László: Bábjáték – Kézzelel – Bábbal. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1998. A bábjátékról. Szöveggyűjtemény az ELTE TÓFK NOK, EOK, NTK hallgatóinak – Szerk. Dienes Erika. Bp. 2002. Ajánlott irodalom: Juharosné M.Piroska: Pedagógiai bábjáték. A játék sója. Kazanlár Emil: A bábjáték. Solymos Neszta: A bábjáték a korszerű óvodai nevelés szolgálatában III. Mácsai K.: Kicsinyek világa. Bábjáték és árnyjáték, színdarabok. Mészáros V-né: Óvodai bábjáték. Tarbay E. szerk.: Bábtörténeti kalandozás</p>					

Kós L.: A bábszínház technikája.
Kovács Ildikó: Bábszínpadi rendezés
Lenkefi K.: Bábkészítés.
Polcz Alaine: Bábjáték és pszichológia
Kós L.: Bábjátás Magyarországon.
Szilágyi D. szerk.: A mai magyar bábszínház.
Pónics Gy.: Bábok és gyerekek.
Cs-né Simon Alice: Bábos mesekönyv óvodásoknak és iskolásoknak

TO0208			KÖRNYEZETI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA I.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: Olyan környezettudat kialakítása, amely felkészíti a hallgatókat a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre, és annak közvetítésére. Részletezve: Alakítson ökológiai szemléleten alapuló, korszerű környezeti világgépet és kultúrát, egy új értékrendszer kialakításán keresztül. Ismerjék meg az óvodai környezeti nevelés célrendszerét, történetét, területeit. Alakítsa ki a társadalom és a környezet iránti elkötelezettséget, személyes felelősségérzetet. A 3-6 (7) éves korosztályban főleg a környezettel való ismerkedés, az emocionális kapcsolatok kialakítása és a környezetbarát szokások formálása a fő cél.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: Ismerje az óvodai nevelőmunkához szükséges módszertani anyagot. Tudjon alkalmazói szinten tevékenységeket, környezeti neveléshez kapcsolódó játékokat feladatokat különböző fejlettségű gyermekeknek megalkotni. Legyen képes az óvodai környezeti nevelés feladatainak színvonalas ellátására. Értsék meg és becsüljék a hallgatók a környezeti rendszereket, és aktívan vegyenek részt azok fenntartásában.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: Dr. Kuti István és dr. Kuti Istvánné: KÖRLÁNC környezeti nevelés az óvodában, Kecskemét, KETIF. 1996. Bihariné dr. Krekó Ilona (szerk.) Az óvodai környezeti nevelés módszertana, ELTE-TÓFK, 2006.</p> <p>AJÁNLOTT IRODALOM: Dr. Kuti István és dr. Kuti Istvánné: KÖRLÁNC környezeti nevelés választható óvodai programja, Kecskemét, KETIF. 1998. Adorján Rita: Magonc – természetismereti játékok az erdőben, Mecsek Erdészeti Rt, Pécs, 1998. Óvónők kincsestára – RAABE Kanczler Gyuláné (szerk.) (2002.): Óvodai környezeti nevelés – óvopedagógusok felkészülését segítő művek – ajánló bibliográfia [online]. (2009.02.04.) http://www.okm.gov.hu/letolt/kozokt/bibliografia_ovoda.pdf</p>					

TO0203			ÓVODAI ANYANYELVI-IRODALMI NEVELÉS ÉS MÓDSZERTANA II.		
Tantárgy felelőse			Tárgyfelvételi előfeltétel TO0202		Vizsgajelentkezési előfeltétel
Ajánlott félév:	Féléves óraszám:	Heti óraszám:	Kredit:	Óra típusa:	Értékelés módja:
3	30	2	2	szeminárium	évközi jegy
<p>A TANTÁRGY ELSAJÁTÍTÁSÁNAK CÉLJA: A legértékesebb népköltészeti, népmesei alkotások megismerése, az irodalmi érzékenység felkeltése, a tudatos olvasói magatartás kialakítása a hallgatóban. A mese- és verselemzések során azok gyakorlati felhasználási lehetőségeinek megvitatása, alkalmazása az óvodai gyakorlatban. Megfelelő szintű elemző készség és átélt előadásmód (szövegfonetikai, előadás-technikai eszközökkel) elsajátítása. Képessé tenni a hallgatókat arra, hogy a 3-6 éves korosztály számára irodalmi élményt nyújtsanak. Az óvodai anyanyelvi foglalkozások tervezésének tudatosítása, az óvodapedagógus nyelvi mintaadó szerepének elmélyítése.</p>					
<p>A TANTÁRGY TARTALMA, MEGSZERZENDŐ ISMERETEK, ELSAJÁTÍTANDÓ KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK: A hallgató legyen képes számot adni a népköltészeti műfajok elméleti és gyakorlati ismeretéről. Ehhez a szakirodalmi tájékozottságon túl mondókák, népmesék önálló (memoriter) előadása szükséges. Vegyen részt az óvodai anyanyelvi tevékenységekben, majd az azt követő csoportos, egyéni megbeszéléseken, értékeléseken. Legyen képes önállóan az irodalmi tevékenységhez kapcsolódó játékok megtervezésére és megvalósítására. Tudjon helyesen mesét mondani és olvasni, mesemondásával keltse fel a gyermekek figyelmét.</p>					
<p>KÖTELEZŐ IRODALOM: Zilahy Józsefné: <i>Mese-vers az óvodában</i>. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 1998 Bálint Péter (szerk.): <i>A meseszöveg változatai</i>, Didakt, Debrecen, 2004. Dankó Ervinné: <i>Nyelvi-kommunikációs nevelés az óvodában</i>. Okker Kiadó, Budapest, 2000. 151-183, 277-282. Dankó Ervinné: <i>Irodalmi nevelés az óvodában</i>, Okker Kiadó, Budapest, 2004. 51-66, 131-154. B. Lakatos Margit (szerk.): <i>Játékszichológia</i>. Olvasókönyv óvodapedagógus hallgatóknak. ELTE Tanító- és Óvóképző Főiskolai Kar. Budapest, 2001.</p> <p>AJÁNLOTT IRODALOM: <i>Magyar néprajz V. Népköltészet</i>. Akadémiai Kiadó, Bp., 1988. Hegy Ildikó: <i>Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban</i>. Okker Kiadó, Budapest, 2000. Bettelheim, Bruno: <i>A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek</i>. Gondolat Kiadó, Budapest, 1998. Steklács János (szerk.): <i>Mese- és mítoszelméleti szöveggyűjtemény</i>. Kecskeméti Főiskola, Kecskemét, 2002. Tarbay Ede: <i>Gyermekirodalomra vezérlő kalauz</i>. A gyermek- és ifjúsági irodalom történetének iránytűje. Szent István Társulat, Budapest, 1999. Boldizsár Ildikó: <i>Mesepoétika</i>, Akadémiai, Bp., 2004. Honti János: <i>A mese világa</i>. Magvető Kiadó, Budapest, 1962. Bauer Gabriella: <i>Gyermekirodalom - szöveggyűjtemény</i>. Tankönyvkiadó, Bp., 1975.</p>					